

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2475/2019
24.06.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Ибрахим Танкосић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Шефкета Доловац, адвокат из ..., ради утврђења права коришћења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3927/18 од 08.02.2019. године, у седници већа одржаној 24.06.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3927/18 од 08.02.2019. године, **ОДБИЈА** жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Новом Пазару П 322/17 од 29.03.2018. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Пазару П 322/17 од 29.03.2018. године, усвојен је тужбени захтев тужиоца и према туженом као законском наследнику пок. ВВ, бив. из ..., утврђено да је тужилац по основу уговора о доживотном издржавању Р 121/03 од 06.05.2003. године, сукорисник са уделом од .../... кп бр. ... по култури земљиште (са карактеристикама и ознакама ближе описаним у изреци) у укупној површини од 9,70 ари, уписано у листу непокретности бр. ... КО ..., на име РС право коришћења ВВ, сувласник – сукорисник дела ове кат. парцеле у површини од 4,56 ари (у мерама и границама ближе наведеним у изреци) која непокретност је представљала праву вољу странака по наведеном уговору о доживотном издржавању, па је тужени обавезан да ово право тужиоцу призна, да му исту непокретност преда у посед и дозволи да се упише као сукорисник, да на кп. бр. ... КО ..., са уделом од 456/970. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 144.200,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3927/18 од 08.02.2019. године, преиначена је пресуда Основног суда у Новом Пазару П 322/17 од 29.03.2018. године, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је по основу уговора о доживотном издржавању Р 121/03 од 06.05.2003. године, сукорисник са уделом од 456/970 кп бр. ..., по култури земљиште под зградом (са карактеристикама и ознакама ближе описаним у изреци) у укупној површини од 9,70 ари уписано у листу непокретности ... КО ... на име РС право коришћења ВВ1 сукорисник ове парцеле у површини 4,56 ари (у мерама и границама ближе наведеним

у изреци) као и држалац свих објеката који се налазе на том делу парцеле означених у „...“ листу истог листа непокретности као зграде број и ..., која непокретност представља праву вољу странака по наведеном уговору о доживотном издржавању и да се тужени обавезе да ово право тужиоцу призна, да му исту непокретност преда у посед и дозволи му да се на основу ове пресуде упише као сукорисник на кп. бр. ... КО ..., са уделом од 456/970, по правноснажности пресуде. Обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 167.400,00 динара.

Против правноснажне другостепене пресуде тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11 ... 55/14), који се у конкретном случају примењује на основу члана 506. став 2. истог закона, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија дозвољена на основу члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП и да је основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, између тужиоца АА, као даваоца издржавања и сада пок. ВВ, (тетке тужиоца, а супруге туженог) као примаоца издржавања, закључен је уговор о доживотном издржавању Р 121/03 од 06.05.2003. године, пред Општинским судом у Новом Пазару. Предмет уговора је кућа површине 0.00,38ха и двориште уз стамбену зграду површине 0.05,00 ха, који се налазе на кп бр. ..., док је преостали део имовине тј. имовину од 0.04,25 ха који се такође налази на истој к.п., све уписано у поседовном листу бр. ... КО ..., прималац издржавања задржала за себе. Чланом 5. уговора, уговорено је да уколико на месту објекта – шупе који се налазио на делу описане непокретности прималац издржавања сагради нови објекат или постави монтажно-демонтажни објекат, исти након њене смрти остаје даваоцу издржавања. Правноснажном пресудом Општинског суда у Новом Пазару, П 370/06 од 22.05.2008. године, одбијен је тужбени захтев (овде туженог) ББ, за поништај наведеног уговора о доживотном издржавању). Пре уговора о доживотном издржавању део кп бр. ... у површини од 5,09 ари био је предмет усменог уговора о купопродаји који су 1971. године, закључили ГГ и ВВ и по ком основу ГГ, ову непокретност држи ограђену од 70-их година, односно много пре закључења уговора о доживотном издржавању, али купљену непокретност тада није превео на своје име. Катастарска парцела бр. ... пренумерисана је у кат.парцелу бр укупне површине 9,70 ари , као земљиште под зградом и земљиште уз зграду уписану у ЛН бр. ... КО ... са правом коришћења ВВ. Правноснажним оставинским решењем О бр. .../... од 01.10.2009. године, тужени је оглашен за законског наследника на заоставштини пок. ВВ која се састоји од дела кп бр. ... по култури њива треће класе, површине 4,25 ари, уписане у поседовном листу бр. ... КО Пресудом на основу признања П 705/11 од 03.04. 2018.године, утврђено је да је ГГ сукорисник са уделом од 514/970 на кп.бр ... уписана у ЛН бр ... КО ..., са карактеристикама и ознакама ближе описаним у изреци те пресуде. Након ове продаје од преосталог дела парцеле ВВ је 1981. године АА (тужиоцу) поклонила део парцеле, ради изградње куће уговором о поклону који није оверен. На овом делу катастарске парцеле коју од тада држи он је својим средствима изградио кућу која се састоји од приземља и два спрата, а преостали део парцеле (до онога што држи ГГ) је био предмет уговора о доживотном издржавању. На основу налаза и

мишљења судског вештака геодетске струке идентификован је део тужиочеве кат. парцеле као удео од 456/970 кат.парцеле бр ... КО ..., у одређеним мерама и границама.

Код таквог чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев, сматрајући да су у потпуности извршени уговор о поклону и уговор о доживотном издржавању јер спорну непокретност тужилац држи непрекидно и то један део од 1981. године, када му је ВВ поклонила за изградњу куће, а преостали део од дана закључења уговора о доживотном издржавању, односно од 2003. године, од када је у савесној државини спорне непокретности, а ВВ и њен супруг-овде тужени се нису противили изградњи куће коју је тужилац градио у убеђењу да је гради на свом земљишту. Због тога је на основу члана 24. Закона о основама својинскоправних односа, усвојио тужбени захтев тужиоца за утврђење права сукоришћења са уделом од 456/970 делова кат.парцеле бр. ... КО ... (у одређеним мерама и границама).

Другостепени суд је одбио тужбени захтев закључивши да је првостепени суд погрешно применио материјално право и то одредбе члана 194. Закона о наслеђивању-ЗОН из разлога што тај део садашње кат.парцеле ... КО ..., није наведен у уговору о доживотном издржавању, већ други део исте парцеле на којој се налазио објекат,а који је раније продат ГГ. Такође је сматрао да није било места примени одредбе члана 24. Закона о основама својинскоправних односа јер је овом одредбом регулисано стицање права својине изградњом објекта на туђем земљишту.

Становиште другостепеног суда није правилно.

Наиме, код утврђења да су сада пок. ВВ и тужилац закључили уговор о поклону са намером да се учини и прими поклон дела кат. парцеле ради изградње куће (коју је он потом и изградио), а касније и уговор о доживотном издржавању, којим је она тужиоцу оставила све што чини преостали део парцеле до онога што је држао ГГ, правилно је првостепени суд закључио да су у конкретном случају испуњени услови прописани цитираном законском одредбом за стицање права својине (сукоришћења на спорној непокретности), с обзиром на то да је тужилац после учињеног поклона 1981.године, сопственим средствима изградио кућу која се састоји од приземља и два спрата на тадашњој кат. парцели бр. ... уписаној у поседовном листу ... КО ... (која је пренумерисана у кат.парцелу бр и уписана у ЛН бр. КО ...). Део парцеле са постојећим грађевинским објектима је био је предмет пуноважног уговора о доживотном издржавању закљученог између тужиоца и сада пок. ВВ. У питању је дериватни начин стицања својине (стицања својине на основу правног посла) по коме нико не може пренети више права него што има,па је правилан закључак првостепеног суда да је прималац издржавања уступила даваоцу издржавања спорно земљиште, а не део земљишта који је претходно 1971.године продат ВВ и у чијем се фактичком поседу овај већ налазио. Погрешном констатацијом у уговору о доживотном издржавању да је преостали део имовине од 4,25 ари исте кат.парцеле (тада означене бр. ...) иако је реч о оном делу који је раније продат-1971.године,будући да је пресудом на основу признања П 705/11 од 03.04.2018.године, утврђено је да је ГГ сукорисник дела парцеле, коју је купио и ступио у посед још 1971. године, не мења се уговорна воља у погледу дела који чини предмет уговора о доживотном издржавању.Следом свега наведеног, уговором о доживотном издржавању могао је бити обухваћен једино остатак те катастарске парцеле, а не онај део који је био у поседу ГГ.

По становишту овог суда, правилно је закључио првостепени суд да у конкретном случају има места примени института грађења на туђем земљишту из чл. 24. ЗОСПО, обзиром да је тужилац изградио кућу, а да није знао нити је могао знати да је гради на туђем земљишту чији је формални власник сада пок ВВ која се тој изградњи није противила.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 416. став 1. ЗПП одлучио као у изреци ове пресуде.

Председник већа - судија
Звездана Лутовац,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић